

De NatuurApotheek als katalysator van de kruidengeneeskunde

‘Het baart me grote zorgen dat de farmaceutische plantenleer in ons land als universitaire studierichting is verdwenen. Nederland laat hiermee behoorlijk wat steken vallen, te meer omdat we leven in een tijd waarin steeds meer mensen naar de natuur terug willen. In andere landen zijn er wel volledige universitaire richtingen natuurlijke geneeskunde.’ Aan het woord is Edwin Lipperts, directeur van de NatuurApotheek in Pijnacker. Sinds een jaar is hij directeur van het bedrijf dat in 1982 is opgericht door het apothekersechtpaar Nicole en Charles Wauters en dat zich sinds die tijd onmisbaar heeft gemaakt als de centrale leverancier van natuurlijke middelen in Nederland.

Aan het gebouw kun je dat overigens niet aflezen. Het is onopvallend en zonder het grote bord aan de gevel zou je geneigd zijn eraan voorbij te lopen. Maar toch gaat het om een dynamisch bedrijf dat enorm veel kennis herbergt en een belangrijke rol speelt voor de natuurlijke geneeskunde in het algemeen en voor de fytotherapie in het bijzonder. Binnen gonst het inderdaad van de activiteit. Het is zelfs lastig om een rustige plek te vinden voor het interview. ‘Dat komt doordat we de activiteiten van EuroHerbs hebben overgenomen’, verontschuldigt Edwin zich, ‘vorig weekend hebben we hun inventaris verhuisd van Westervoort naar Pijnacker.’ EuroHerbs is een leverancier van natuurlijke producten en heeft een grote overlap met het werkgebied van de NatuurApotheek. ‘Helaas is hun voortbestaan momenteel in gevaar, dus hebben wij aangeboden hun klanten te blijven bedienen zolang nog niet duidelijk is wat er met ze gaat gebeuren.’

Farmaceutisch verantwoord

Het lukt ons toch een geschikte plek te vinden om relatief rustig met elkaar te praten. Als we eenmaal zitten, vraag ik Edwin wie er zoal gebruik maken van de NatuurApotheek.

‘De natuurgeneeskundigen die kennis hebben van de werking van planten en die plantaardige middelen kunnen voorschrijven’, antwoordt hij bedachtzaam. ‘Wij kunnen voor hen geneesmiddelen op maat maken. Want we hebben heel veel grondstoffen op voorraad, duizenden zelfs, allemaal bedoeld om te verwerken tot natuurlijke middelen. Wat daarbij erg belangrijk is, is de juiste kwaliteit van de extracten. Daarom betrekken we de planten zoveel mogelijk van steeds dezelfde betrouwbare leveranciers. Dat is voor ons ook de beste garantie dat de kwaliteit gelijk blijft. Natuurlijk kan het wel gebeuren dat in een bepaald jaar de oogst slecht is en dat zoiets invloed heeft op de beschikbaarheid en de kwaliteit. Uiteindelijk heb je wel met natuurlijke extracten te maken. Maar hoe dan ook is ons streven gericht op een kwaliteit die farmaceutisch verantwoord is en waarop je kunt bouwen. Alleen dan weet je als therapeut echt wat je voorschrijft en dat je middel morgen hetzelfde doet als vandaag bij een bepaald type patiënt. Het is ook de enige manier om te leren van de effecten. En dat is nodig om te kunnen beoordelen en, als dat nodig is, de behandeling bij te stellen. Binnen de groep natuurlijke geneesmiddelen die we maken, vallen zowel de westerse als de oosterse fytotherapie. Maar daarnaast maken we ook orthomoleculaire middelen.’

Bereidingen

Behalve dat de NatuurApotheek ‘bereidingen’ doet, zoals dat wordt genoemd in apothekersjargon, is het bedrijf betrokken bij wetenschappelijk onderzoek. Edwin: ‘Een tijdje geleden is een pilot-onderzoek gestart naar interacties tussen plantaardige en synthetische middelen. Hoewel daar nog

heel weinig bekend van is, hebben wij al veel informatie verzameld die wetenschappelijk getoetst moet worden. We zoeken nog een promovendus. Met onder andere ZonMW, de universiteiten Utrecht en Groningen en de Nederlandse Vereniging voor Fytotherapie hebben we een subsidievoorstel gemaakt. Een ander onderzoek waarbij we zijn betrokken, is die van een buitenlandse specialist die het bewijs wil leveren dat oosterse geneeskunst en kruidensamenstellingen ten opzichte van een placebo een positief effect hebben op longkankerpatiënten in de laatste fase van de ziekte.'

Kennis

'Omdat in Nederland een universitaire richting natuurlijke geneeskunde ontbreekt, is het van groot belang dat een instituut als de NatuurApotheek overeind blijft. De vorige eigenaren hebben de apotheek dertig jaar geleden opgezet vanuit hun gewone apotheek in Schiedam. Langzamerhand, na ongeveer twintig jaar, kon de NatuurApotheek zelfstandig verder en hebben ze hun apotheek in Schiedam afgestoten. In al die jaren hebben Nicole en Charles Wauters iets prachtigs opgebouwd en heel veel kennis verzameld. Het probleem met die kennis is dat veel ervan niet digitaal is opgeslagen. Maar in de toekomst wil ik die graag met andere 'liefhebbers' toegankelijk maken om de natuurgeneeskunst in Nederland naar een hoger niveau te tillen.'

Het valt me op dat je de geneeskunde steeds kunst noemt...

'Het is beide, kunde en kunst. In de huidige maatschappij is de kunst er een beetje vanaf gegaan doordat we tijdens de behandeling vaak zoveel protocollen moeten volgen. Maar van oorsprong heet het wel geneeskunst. Ieder mens is verschillend en heeft een persoonlijke behandeling nodig. Daar heb je ook kunst voor nodig, niet alleen kunde.'

Hoe ben jij bij dit werk gekomen?

'Ik heb altijd al iets met planten gehad. Onderdeel van mijn farmacieopleiding was het vak farmacognosie, dat is de farmacie van de planten. Dat gaat over de stoffen die je kunt extraheren uit planten en wat je er farmaceutisch of medisch mee kunt doen. Heel interessant, maar helaas een uitstervend vakgebied in Nederland. In 1992 behaalde ik mijn doctoraal. In 1994 ging ik aan de slag als apotheker. Ik had me voorgenomen om zoveel mogelijk kennis te verzamelen en dat heb ik ook gedaan. Vervolgens vervulde ik verschillende functies in het vakgebied. Zo werkte ik voor het Laboratorium der Nederlandse Apothekers en zette ik een tijdschrift op voor artsen en apothekers, de Farmacotherapeutische Uittreksel Service. Die bestaat overigens nog altijd. Uiteindelijk werd ik lid van een maatschap in Roosendaal die bestond uit drie apotheken. Ik was daar bereidingsapotheker..... erg leuk werk. Maar als gevolg van de groei van wettelijke en administratieve verplichtingen moesten we een groot deel van de bereidingen overhevelen naar grote centrale bereidingsapotheken. Voor mij een van de redenen om de NatuurApotheek te omarmen, want dat is wel altijd een echte bereidingsapotheek gebleven.'

Hoe kwam die eigenlijk op je pad?

'Ik heb ooit in het Pharmaceutisch Weekblad een mooi artikel van Charles Wauters gelezen. Daardoor ben ik hier een keer naartoe gekomen. Ik kreeg een rondleiding en we raakten aan de praat. Dat was in 2011. Sindsdien hebben we samen een aantal interessante projecten gedaan. Zo lukte het ons een aantal huisartsen te interesseren voor fytotherapie. En die bereikten er uiteindelijk goede resultaten mee. We zetten het contact voort en Charles en Nicole vroegen mij op een keer of

de NatuurApotheek iets voor mij was. Ze waren namelijk al een poosje op zoek naar iemand die de zaak kon overnemen.'

Wat maakt de NatuurApotheek zo uniek?

'Op het gebied van natuurlijke stoffen is er geen vergelijkbare apotheek in Nederland, met uitzondering van de Hahnemannapotheek. Maar die heeft zich toegelegd op de bereiding van homeopathische middelen. Daar doen wij weer niets mee. Wel zijn er bedrijven die gedeeltelijk vergelijkbaar werk doen, zoals EuroHerbs dat altijd deed.'

En wat zijn voor de toekomst je plannen met de NatuurApotheek?

'Wat ik als mijn eerste opdracht zie, is het bestaan van de NatuurApotheek zeker te stellen. En heus, dat is een uitdaging op zich, want we bevinden ons in een 'markt' waarin niets wordt vergoed door zorgverzekeraars, mensen moeten alles zelf betalen. Ook kun je niets patenteren, iedereen kan een middel maken en op de markt brengen waardoor er een enorme concurrentie qua prijs bestaat. De prijsdruk is gigantisch groot en de marges zijn laag. Het aantal bereidingen moet eigenlijk elk jaar groeien. We willen steeds meer mensen interesseren voor fytotherapie en hopen dat de hoeveelheid fytotherapeuten toe gaat nemen. Maar ook dat reguliere artsen op een dag besluiten dat ze met natuurlijke middelen willen werken. Dan zal het aantal deskundige behandelaars toenemen, wat goed is voor het vakgebied en uiteindelijk voor de hele Nederlandse bevolking.'

Veilig

Verder wil Edwin alles doen om aan een positief imago van kruiden bij te dragen: 'De laatste jaren zijn die vaak ten onrechte negatief in het nieuws gebracht. Dat gebeurde vanuit de overheid, de zorgverzekeraars en artsen vanuit reguliere opleidingen. Alles wat met kruiden te maken heeft, daar moet je ver vandaan blijven, was de algemene, maar onterechte boodschap. Ik denk dat de reguliere wereld er ook van terugkomt. Gedurende het bestaan van de NatuurApotheek zijn er nooit problemen geweest met kruiden. Natuurlijk hebben sommige mensen weleens een bijwerking ervaren, maar meer dan dat was het niet. Kruiden zijn heel erg veilig en al helemaal als je ze vergelijkt met reguliere synthetische geneesmiddelen. Helaas is het zo dat als zich dan een heel enkele keer een probleem of bijwerking voordoet met een kruid, het levensgroot in de krant staat. En daarbij wordt dan gesuggereerd dat alle kruiden uit den boze zijn en eigenlijk verboden moeten worden. Je zou eens moeten weten hoeveel bijwerkingen er dagelijks zijn van de synthetische middelen die veel mensen gebruiken!'

Wie of wat inspireert jou in je werk?

'Jeremy Ross! Hij is een Engelse wetenschapper die het positieve effect zag van de oosterse geneeskunst en de wijze van diagnosticeren op een aantal moeilijk behandelbare westerse ziekten. Hij bedacht dat wat je met oosterse planten kunt bereiken, dat wellicht ook met westerse kunt. Dus heeft hij West-Europese planten ingedeeld en gegroepeerd volgens de principes zoals dat al honderden jaren gebeurt met oosterse planten en is ermee gaan werken. Sinds hij dat doet, hebben ook anderen dat werk opgepakt en zijn er veel goede resultaten mee bereikt. Het mooie is, dat door zijn werk een herwaardering ontstaat van onze eigen geneeskrachtige planten. Puur door gebruik te maken van de oosterse diagnostiek in combinatie met onze westerse planten. Ik kan me voorstellen dat we daar nog betere effecten mee bereiken omdat die planten uit onze eigen leefomgeving voortkomen en daarom wellicht beter bij de westerse mens passen.'

Heb je nog advies voor therapeuten die interesse hebben in fytotherapie?

'Ja, als ze er nog niet mee werken, dan adviseer ik ze om zo snel mogelijk met een opleiding te beginnen. Je hebt jarenlang studie nodig om goed inzicht in kruiden te krijgen en het duurt wel een aantal jaren totdat je er mee kunt werken. Maar wees vooral niet bang om ermee te beginnen. En om de therapeuten van gedegen kennis te voorzien, willen we als NatuurApotheek graag dergelijke opleidingen ondersteunen. Zo kunnen wij de therapeuten bijvoorbeeld leren hoe met kruiden en met de extracten daarvan om te gaan, hoe je ze samenstelt en in welke vorm: capsules, tabletten of vloeibaar. Het draait om gedegen kennis. En daar dragen we als NatuurApotheek graag een steentje aan bij.

In kader:

Elke vierde woensdag van de maand ben je van 10.00u-13.00u bij de NatuurApotheek in Pijnacker van harte welkom om deel te nemen aan een rondleiding. Wel moet je je van tevoren opgeven via de mail. Het is ook mogelijk om je met een groep aan te melden en in overleg een datum af te spreken.

www.natuurapothek.com